

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 listopada 2017 r.

Pozycja 249

POSTANOWIENIE

z dnia 20 września 2017 r.

Sygn. akt Ts 80/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.K. w sprawie zgodności:

art. 302 § 2 i 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233, ze zm.) z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W sporządzonej we własnym imieniu i wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 25 kwietnia 2016 r. (data nadania) skardze konstytucyjnej radca prawny K.K. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność art. 302 § 2 i 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.; dalej: k.p.k.) w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233, ze zm.; dalej: u.r.p.) z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

2 września 2015 r. skarżący – na podstawie art. 302 § 2 w związku z art. 302 § 3 k.p.k. w związku z art. 74¹ u.r.p. – wniósł do Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie zażalenie na czynności Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w K. w sprawie o sygn. W przedmiotowym zażaleniu skarżący zarzucił Zastępcy Rzecznika brak bezstronności w toczącym się przeciwko skarżącemu postępowaniu, naruszenie prawa skarżącego do obrony oraz ujawnienie informacji z akt postępowania osobom nieuprawnionym, a także wykorzystywanie informacji poufnych.

Zarządzeniem z października 2015 r. Główny Rzecznik Dyscyplinarny – na podstawie art. 429 § 1 w związku z art. 465 § 1 k.p.k. i w związku z art. 74¹ u.r.p. – odmówił przyjęcia zażalenia do rozpoznania z uwagi na niedopuszczalność tego środka prawnego z mocy

ustawy. W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Główny Rzecznik Dyscyplinarny wskazał, że „[a]rt. 302 § 2 k.p.k. uprawnia strony do wniesienia zażalenia na czynności inne niż postanowienia i zarządzenia naruszające ich prawa. Zażalenia takie w postępowaniu przygotowawczym w procedurze karnej rozpatruje prokurator bezpośrednio przełożony. Przepisy kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio do postępowań dyscyplinarnych prowadzonych w łonie samorządu radców prawnych. Ustawa o radcach prawnych, odmiennie niż ustawa o prokuraturze, nie wprowadziła jednak hierarchicznej struktury wśród rzeczników dyscyplinarnych. Odmiennie też niż w przypadku sądów dyscyplinarnych (por. art. 70² ust. 3) ustawa o radcach prawnych nie wyposażała Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego w jakiegokolwiek narzędzia prawne pozwalające na przyjęcie, że relacje pomiędzy Rzecznikami Dyscyplinarnymi a Głównym Rzecznikiem Dyscyplinarnym poddane zostały zasadzie dwuinstancyjności”.

Powyższe zarządzenie zostało utrzymane w mocy przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie postanowieniem ze stycznia 2016 r.

3. Zdaniem skarżącego art. 302 § 2 i 3 k.p.k. w związku z art. 74¹ u.r.p. „w zakresie, w jakim przepisy te naruszają zasadę dwuinstancyjności, tj. uniemożliwiają wniesienie zażalenia na czynności rzecznika dyscyplinarnego okręgowej izby radców prawnych”, naruszają konstytucyjną zasadę dwuinstancyjności wywodzoną z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 ustawy zasadniczej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 1 w związku z art. 23 pkt 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074; dalej: przepisy wprowadzające) 3 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: uotpTK) – z wyjątkiem art. 1-6 (które weszły w życie 20 grudnia 2016 r.) oraz art. 16-32 (które wejdą w życie 1 stycznia 2018 r.). W myśl art. 9 przepisów wprowadzających, do postępowań przed Trybunałem, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie uotpTK, stosuje się przepisy tej ustawy (ust. 1), zaś czynności procesowe dokonane w tych postępowaniach na podstawie dotychczasowych przepisów pozostają w mocy (ust. 2).

W myśl art. 61 ust. 1 uotpTK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom, a także czy nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 tej ustawy.

2. W niniejszej sprawie skargę konstytucyjną złożył we własnym imieniu radca prawny, na co pozwalał obowiązujący w dacie wniesienia skargi art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa o TK z 2015 r.), a obecnie taką możliwość przewiduje art. 44 ust. 1 *in fine* uotpTK.

3. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ postanowienie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie ze stycznia 2016 r. jest prawomocne i niezaskarżalne w jakimkolwiek trybie.

4. Trybunał stwierdza, że skarżący dochował trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej (w dacie wniesienia skargi: art. 64 ustawy o TK z 2015 r.; obecnie: art. 77 ust. 1 uotpTK).

5. W niniejszej sprawie skarżący zakwestionował art. 302 § 2 i 3 k.p.k. w związku z art. 74¹ u.r.p. Przepisy te stanowią odpowiednio: „Stronom oraz osobom niebędącym stronami służy zażalenie na czynności inne niż postanowienia i zarządzenia naruszające ich prawa” (art. 302 § 2 k.p.k.); „Zażalenie na postanowienia i zarządzenia oraz na inne czynności prokuratora w postępowaniu przygotowawczym, o których mowa odpowiednio w [art. 302] § 1 i 2 [k.p.k.], rozpoznaje prokurator bezpośrednio przełożony” (art. 302 § 3 k.p.k.); „W sprawach nieuregulowanych w ustawie [tj. u.r.p.] do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy: 1) Kodeksu postępowania karnego; 2) rozdziałów I-III Kodeksu karnego” (art. 74¹ u.r.p.).

Jako wzorce kontroli skarżący wskazał art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 2 oraz art. 2 Konstytucji.

6. Trybunał stwierdza, że skarżący określił przedmiot kontroli w rozumieniu art. 53 ust. 1 pkt 1 uotpTK (w dacie wniesienia skargi: art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r.), wskazał, jakie konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jego zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 uotpTK; w dacie wniesienia skargi: art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK z 2015 r.), a także uzasadnił sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 uotpTK; w dacie wniesienia skargi: art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK z 2015 r.).

7. Skoro złożona skarga spełnia wymagania przewidziane w uotpTK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 tej ustawy, to – na podstawie art. 61 ust. 2 uotpTK – zasadne jest nadanie jej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił, jak w sentencji.